

KYMMENEN
VUOTTA
VASTUULLISTA
METSÄ-
OSAAMISTA

SISÄLLYSLUETTELO

- 01 Tornator lyhyesti
- 02 Visio, strategia ja arvot
- 04 Vuosi 2012 lyhyesti
- 06 Toimitusjohtajan katsaus
- 08 Juhlavuoden tapahtumia
- 12 Kokemuksia 10-vuotiaasta Tornatorista
- 14 Toimintaympäristö
- 18 Liiketoimintakatsaus
- 22 Henkilöstö
- 26 Ympäristö
- 30 Hallinto
- 33 Hallitus ja johtoryhmä
- 35 Tilinpäätös 2012

METSÄNTUTKIMUSLAITOS
METLA ON NOSTANUT
**TORNATORIN METSIEN
VUOSITTAISEN KASVU-
ENNUSTEEN 2,4 MILJOO-
NASTA KUUTIOMETRISTÄ
2,7 MILJOONAAN KUU-
TIOMETRIIN.**

TORNATOR ON KANSAINVÄLISESTI ARVOSTETTU METSÄTALOUDEN OSAAJA

Tornator on metsää kestävästi hyödyntävä yhtiö, jonka omistuksessa on yli 600 000 hehtaaria metsää Suomessa, Virossa ja Romaniassa.

Yhtiön ydinliiketoimintana on puun tuottaminen ja hakkuuoikeuksien myynti. Tornator myy myös tontteja ja maa-aineksia.

Tornator on Suomen kolmanneksi suurin metsänomistaja.

2,5

TORNATORIN **METSÄPINTA-ALA** VASTAA NOIN
VIIDESOSAA BELGIASTA TAI **ON LÄHES 2,5 KERTAA**
LUXEMBURGIN PINTA-ALA.

TORNATOR ON PUUTA KÄYTTÄVÄLLE TEOLLISUUDELLE HALUTTU KUMPPANI, SILLÄ TORNATORIN TAVOITTEENA ON MYYDÄ PUUTA SUUNNITELMIEN MUKAISESTI TASAISEN VARMASTI JOKA VUOSI.

METLAN SELVITYKSEN MUKAAN **TORNATORIN METSISSÄ ON PUUTA YLI 60 MILJOONAA KUUTIOMETRIÄ ELI 115 KUUTIOMETRIÄ HEHTAARIA KOHDEN.**

METSÄ ON HYVÄ SIIJOITUS

VISIO

Tornator on kansainvälisesti arvostettu metsätalouden osaaja.

STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT

Tornator hyödyntää metsävaroja ja maaomaisuutta tehokkaasti kestävyysperiaatteita noudattaen.

Tornator hyödyntää henkilöresursseja ja osaamista täysimääräisesti metsäsijoittamisen asiantuntemusta syventäen.

Tornator laajentaa toimintaansa kansainvälisesti valittujen yhteistyökumppanien kanssa synergiaetuja hakien.

ARVOT

Yhtiön arvot ovat yhteishenki, muutoshakuisuus, tuloksellisuus ja vastuullisuus.

Yhteishenki – kyky ja tahto työskennellä yhdessä

Muutoshakuisuus – halu omaksua uusia toimintatapoja

Tuloksellisuus – toimiminen tulostavoitteiden mukaisesti

Vastuullisuus – vastuu työn laadusta, ympäristöstä ja suhteista sidosryhmiin

85%

TORNATORIN METSIEN ENNAKOIDUSTA KASVUSTA HYÖDYNNE-
TÄÄN VUOSITTAISESSA HAKKUUSUUNNITTEESSA 85 PROSENTTIA
ELI TORNATORIN **PUUVARANTO KASVAA JATKUVASTI.**

VUOSI 2012

JUHLAVUOTENSA KUNNI
AKSI TORNATOR **KAS-
VATTI** JÄLLEEN **LIKE-
VAIHTONSA** UUTEEN
ENNÄTYKSEEN, LÄHES
83 MILJOONAAAN
EUROON.

TORNATORIN LIIKEVAIHTO UUTEEN ENNÄTYKSEEN JUHLAVUONNA

Tornatorin liikevaihto kasvoi noin 7 prosenttia edellisvuodesta ollen 82,9 (77,7) miljoonaa euroa. Liikevoitto ilman metsänkasvun vaikutusta oli 63,1 (65,2) miljoonaa euroa eli 76,1 (83,8) prosenttia liikevaihdosta. Tornatorin operatiivinen nettotulos oli jälleen vahva, 35,4 (35,7) miljoonaa euroa ilman käyvän arvon muutoseriä.

Tornator onnistui operatiivisessa toiminnassaan erinomaisesti. Puun hyvä kysyntä johti yhtiön historian parhaaseen puun luovutusmäärään. Tornator uusi pitkäaikaisen puukauppasopimuksensa Stora Enson kanssa, uusi raamisopimus ulottuu vuoteen 2020 asti.

Tornator onnistui laajentamaan asiakaskuntaansa energiasektorille solmimalla Fortumin kanssa puun ja hakkeen toimitussopimuksen Joensuun bioöljylaitosta varten.

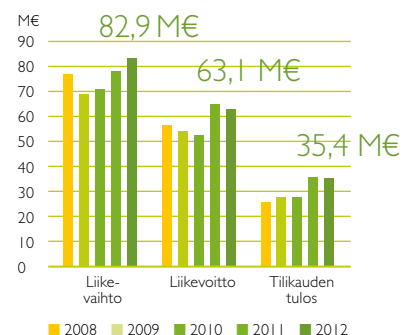
Tornator laski liikkeelle vakuudellisen, Helsingin pörssiin listatun joukkovelkakirjalainan ja rekisteröityi julkiseksi osakeyhtiöksi (Oyj) 17.12.2012. Lainaportfolion uudelleenrahoituksella laajennettiin yhtiön rahoituslähteitä ja varmistettiin rahoitus pitkälle tulevaisuuteen.

Avainluvut	2008	2009	2010	2011	2012
Ilman käyvän arvon muutosten vaikutusta					
Liikevaihto, milj. euroa	76,8	68,8	70,8	77,7	82,9
Liikevoitto, milj. euroa	56,5	54,0	52,5	65,2	63,1
Liikevoitto, % liikevaihdosta	73,5	78,4	74,2	83,8	76,1
Tilikauden tulos, milj. euroa	25,7	27,3	27,3	35,7	35,4
Tilikauden tulos, % liikevaihdosta	33,4	39,6	38,6	45,9	42,7
Henkilöstö keskimäärin, henkilöä	188	201	193	197	211
Sijoitetun pääoman tuotto, %					
Sijoitetun pääoman tuotto, %	7,1	6,5	6,2	7,4	7,1
Oman pääoman tuotto, %	8,2	7,5	6,8	8,6	8,3
Omavaraisuusaste, %	35,7	37,6	41,8	41,9	40,1

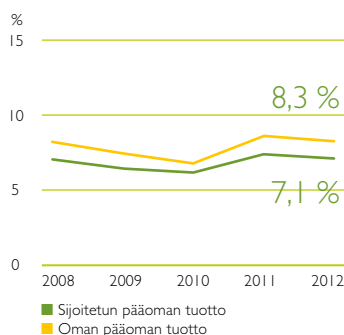
Liikevaihto, liikevoitto ja tilikauden tulos

Ilman käyvän arvon muutosten vaikutusta

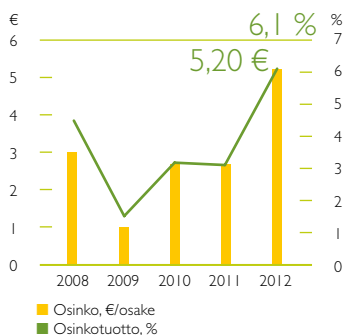

Pääoman tuotto, %

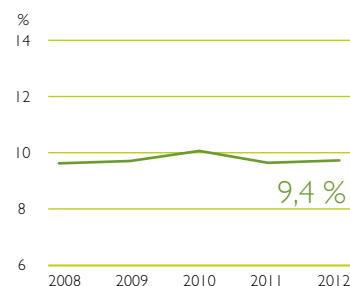
Ilman käyvän arvon muutosten vaikutusta

Osinko ja osinkotuotto

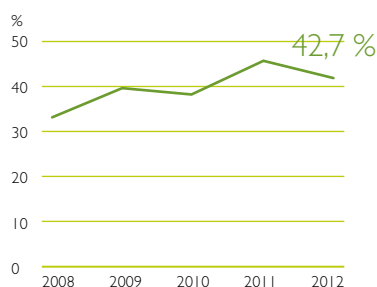

Henkilöstökulut, % liikevaihdosta

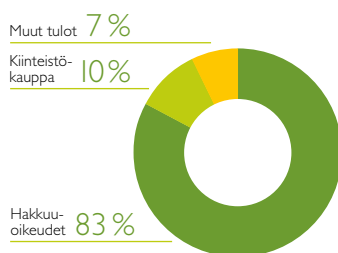

Tilikauden tulos, % liikevaihdosta

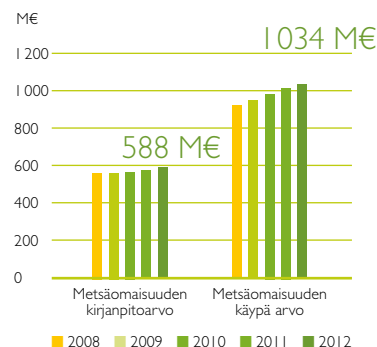
Ilman käyvän arvon muutosten vaikutusta

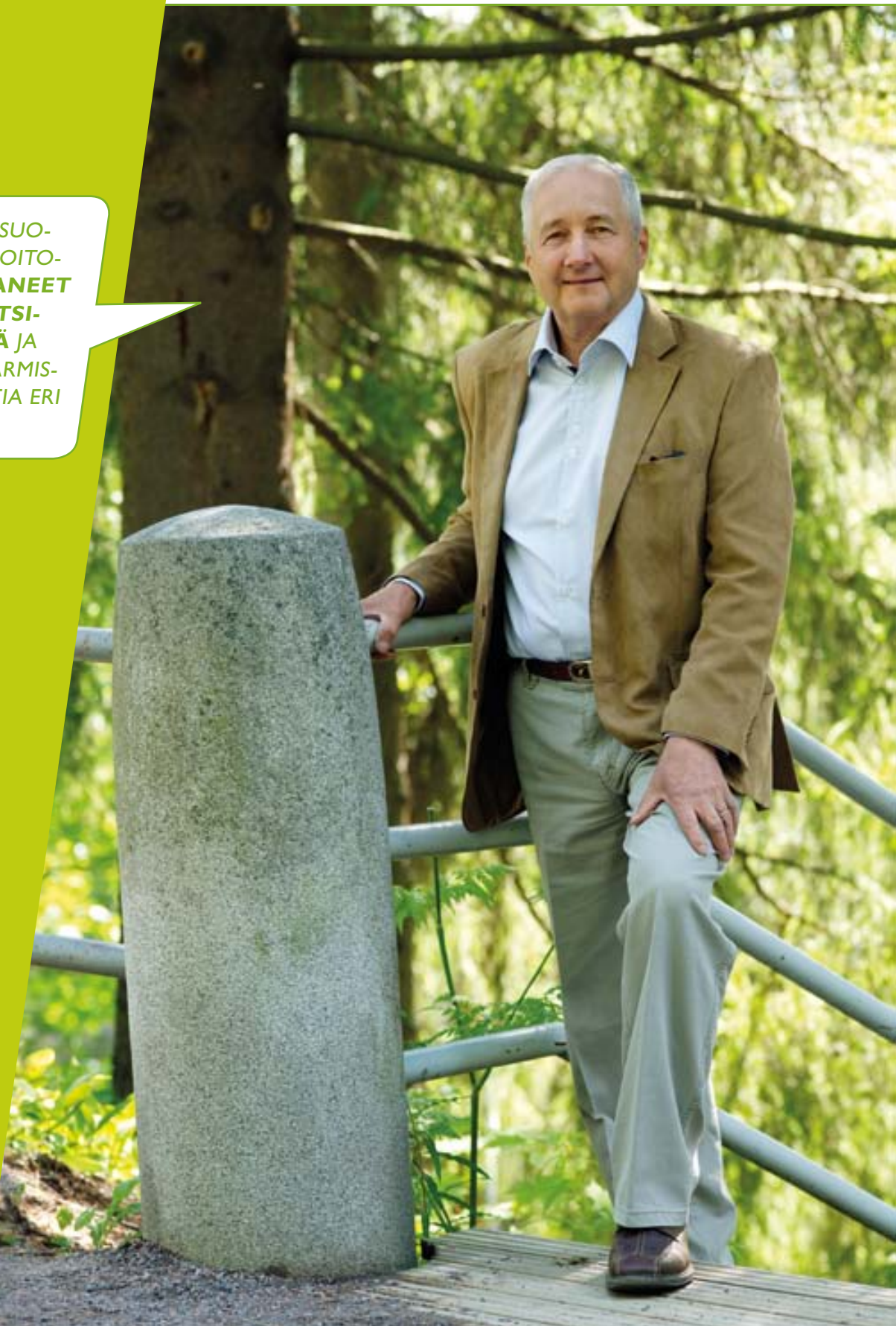
Liiketoiminnan kassavirrat

Metsäomaisuuden arvostus

OIKEAAN AIKAAN SUORITETUT METSÄNHOITOTYÖT OVAT **NOSTANEET TORNATORIN METSI-
EN TUOTTOKYKYÄ** JA INVESTOINNEILLA VARMISTAMME PUUN SAANTIA ERI OLOSUHTEISSA.

ENNÄTYKSELLISET KYMMENTUOTISJUHLAT

Juhlavuotemme 2012 oli monella tavalla napakymppin suoritus. Saavutimme jälleen liiketoiminnassa ennätystuloksen, toimintamme oli suunnitelmien mukaista ja loppuvuonna onnistuimme laajentamaan asiakaskuntaamme energiasektorille, mitä pidän merkittävänä aluevaltauksena Tornatorille. Sopimuksemme on Suomessa ensimmäinen ison luokan energiapuun luovutussopimus suoraan metsänomistajalta energiateollisuudelle. Sen myötä voimme tehdä ensiharvennuksia ja pienpuukorjuuta Tornatorin omista lähtökohdista aiempaa paremmin.

Tornator on toiminut 10 vuoden ajan itsenäisenä yhtiönä. Vuosien aikana olemme onnistuneet kehittämään toimintaamme monella tavalla. Haluaisin nostaa 2 tärkeää tekijää: asenteen ja välineet. Olemme yhtiönä onnistuneet kehittämään sisäistä tekemisen meininkiä ja asennettamme samalla, kun olemme hakeneet oikeita välineitä työn tekemiseen. Olemme pohtineet asiakkaitamme ja heidän tarpeitaan ja sopeuttaneet tarjontaa. Olemme tehostaneet toimintojamme modernien mobiilien välineiden avulla. Vuosi vuodelta parantuneet tuloksemme kertovat meidän onnistuneen työssämme. Tästä lämpimät kiitokset jokaiselle tornatorlaiselle.

Tornator on 10 toimintavuotensa aikana lunastanut paikansa ja asemansa suomalaisilla puumarkkinoilla. Olemme onnistuneet luomaan oman toimintatapamme ja yrityskulttuurimme. Vaikka omissa toiminnoissaan Tornator on joustava ja ketterä toimija, suomalaisille puumarkkinoille tuomme vakautta ja tasaisuutta.

Tornator toteutti onnistuneesti lainaportfolionsa uudelleenrahoituksen ja muutti yhtiömuotoaan loppuvuodesta 2012, olemme nyt julkinen osakeyhtiö. Yhtiön pitkäaikaiset seniori- ja juniorilainat uusittiin ja samalla rahoituslähteitä monipuolistettiin laskemalla liikkeeseen 250 miljoonan euron vakuudellinen, listattu joukkovelkakirjalaina. Metsävakuudellinen lainamme kiinnosti sekä koti- että ulkomaisia sijoittajia. Ilman luottoluokitusta saavutettu merkittävä lainamäärä osoittaa sijoittajien luottamusta Tornatoriin ja sen metsäosaamiseen.

Tornatorin omistusrakenne on pysynyt muuttumattomana. Sitoutuneet omistajat antavat vahvaa selkänojaa toiminnallemme. Vakaa omistusrakenne on osaltaan lisännyt myös lainasijoittajien uskoa Tornatoriin.

Tornatorin tavoitteena on myydä puuta tasaisesti markkinoille joka vuosi kestävän hakkuusuunnitteen mukaisesti. Metsien tuottokyvyn noustessa olemme voineet nostaa vuosittaista hakkuusuunnitetta alun 1,6 miljoonasta kuutiometristä nykyiseen 2,4 miljoonaan kuutiometriin.

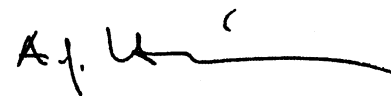
Vuosi 2012 oli puumarkkinoilla ennätyskellisen tasainen. Puulajien hinnat pysyttelivät vakaina, markkinoilla oli hyvin vähäisiä hintaheilahteluja. Puun kysyntä ja tarjonta olivat hyvässä suhteessa ja puuta tuli markkinoille tasaisesti koko vuoden. Puun ostajina oli lähinnä metsäteollisuus, energiapuun käyttöä vähensi koko vuoden alhaisena pysytellyt päästöoikeuden hinta.

Metsänomistajalle puun tarjoaminen energiapuuksi olisi hyvä keino tasata metsäteollisuuden markkinariskiä. Energiapuun kysynnän kasvua häiritsee kuitenkin vakavasti erilaiset uusiutuvan energian muuttuvat tukitoimet eri EU-maissa. Alati muuttuvina tukitoimet vääristävät markkinoiden toimintaa, lisäävät epävarmuutta ja estävät investointeja. Puun energiakäytön kannalta olisi toivottavaa, että uusiutuvan energian ohjaus voisi tapahtua markkinaehtoisesti päästöoikeuden hinnan kautta.

Havupuidemme pitkäkuituinen sellu on vielä osin hyödyntämätön mahdollisuus, johon jaksan uskoa. Sellumme kaikkia hienoja ominaisuuksia ei ole vielä löydetty ja osattu kaupallistaa. Pitkäkuituiselle sellulle ei ole näköpiirissä varteenotettavia kilpailijoita – meidän on vaan löydettävä lisää mahdollisuuksia sen hyvien ominaisuuksien hyödyntämiseen vaikkapa rakentamisessa ja pakkausteknologiassa.

Tornatorin tulevaisuus näyttää hyvältä. Oikeaan aikaan suoritettut metsänhoitotyöt ovat nostaneet metsiemme tuottokykyä. Investoimalla esimerkiksi metsäteihin olemme varmistaneet puun saannin metsistä myös huonommissa olosuhteissa. Kuuntelemme asiakkaitamme ja näiden tarpeita herkillä korvalla ja etsimme myös uusia asiakassegmenttejä vanhojen rinnalle.

Imatralla 6.2.2013

Arto J. Huurinainen
Toimitusjohtaja

VIETIMME MERKKIPÄIVÄÄ YRITYSKULTTUURIIN SOPIVASTI **MATALALLA PROFILILLA** HENKILÖSTÖN, ASIAKKAIDEN JA LÄHEISTEN KUMPPANIN PARISSA.

JUHLAT ANTOIVAT SYYN KOKO **HENKILÖSTÖ** YHTEEN VAIHTA-MAAN KOKEMUKSIA JA **NAUTTIMAAN YHDESSÄ TEHDYN TYÖN TULOKSISTA.**

JUHLAVUODEN TAPAHTUMIA

TOIMINNAN HYVÄ LAATU NÄKY YMETSÄNHOIDOSSA

Metsätalouden kehittämiskeskus Tapio arvioi Tornatorin metsätalouden luonnonhoitoa. Arvioinnissa Tornatorin kokonaisarvosanaksi muodostui luonnonhoidon laadusta hyvä tai erinomainen 89 prosentissa tarkastetusta alasta ja välttävä 11 prosentin alalla. Heikkoja kohteita ei esiintynyt. Tornatorin metsissä uudistusaloille ja luontokohteisiin jää elävää puustoa keskimäärin noin 8 m³/hehtaari, kun määrä yksityismailla on keskimäärin 2 m³/ha.

JUHLINTAA TÖIDEN MERKEISSÄ

Tornatorin kymmenvuotisjuhlavuotta vietettiin pääosin yrityskulttuuriin sopivasti työn merkeissä tulosta tehden, sillä yhtiö saavutti juhlavuotenaan uuden liikevaihtoennätyksensä. Merkkipäivänä heinäkuussa yhtiö halusi kiittää ennen kaikkea

henkilöstöä vahvasta sitoutumisesta yhteisiin tavoitteisiin. Merkkipäivänä koko henkilöstö kokoontui lounastristeilylle Saimaalle. Juhlissa jaettiin myös ansiomerkit 40 ja 30 vuoden palveluksesta 6 tornatorilaiselle.

KEHITTYVÄN METSÄNHOIDON PIENOISMALLEJA LUSTOON

Merkkivuotensa kunniaksi Tornator toteutti yhdessä Suomen metsämuseo ja metsätietokeskus Luston kanssa metsänhoidon ja metsäojituksen kehittymistä 100 vuoden aikana kuvaavat pienoismallit. Lustolle luovutetut 6 pienoismallia ovat osa Metsänparantajien vuosisata -näyttelyä.

TORNATORILLA GEENIRESERVIMETSIÄ

Tornator suojaa Euroopan metsäpuiden geenivaroja, sillä yhtiön metsissä on useita geenireservimetsiä: Taipalsaarella ja Kerimäellä männyn, Lappeenrannassa lehmuksen ja Hyvinkäällä saarnen geenireservimetsiä. Etenkin saarni on tällä hetkellä poikkeuksellisen uhanalainen ja geenireservityö lähellä lajisuojelua. Euroopan geenireservimetsäverkostossa on kaikkiaan 41 suomalaismetsää.

TORNATORILTA PUUBIOMASSAA BIOÖLJYLAITOKSELLE

Tornator hakee roolia energiapuun toimitusketjussa. Joensuuun rakennettava bioöljylaitos käyttää raaka-aineenaan Tornatorin toimittamaa metsähaketta. Laitoksen on määrä valmistua vuonna 2014. Sopimuksella on muutaman kymmenen henkilötyövuoden työllistävä vaikutus Pohjois-Karjalan alueella.

TORNATORILTA 250 MILJOONAN EURON JOUKKOVELKAKIRJALAINA

Joulukuussa Tornator laski liikkeelle 250 miljoonan euron vakuudellisen joukkovelkakirjalainan. Lainaa merkitsi yli 30 institutionaalista sijoittajaa. Sen laina-aika on 7 vuotta ja kiinteä vuotuinen korko 3,125 prosenttia. Lainan vakuutena on Tornatorin Suomessa olevia metsäkiinteistöjä. Joukkovelkakirjalainasta saadut varat käytettiin Tornatorin pankkilainojen takaisinmaksuun.

TORNATORISTA JULKINEN OSAKEYHTIÖ

Joulun alla Tornatorin yhtiömuoto muutettiin osakeyhtiöstä julkiseksi osakeyhtiöksi. Muutos liittyi yhtiön rahoitusjärjestelyihin, sillä sen myötä voitiin yhtiön liikkeelle laskema joukkovelkakirjalaina listata NASDAQ OMX Helsinkiin.

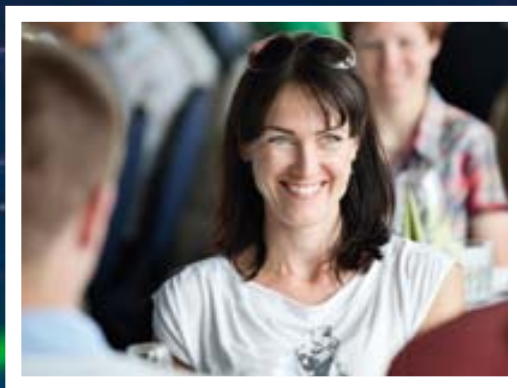
JUHLAPÄIVÄNÄ TORNATORIN
HENKILÖSTÖ RISTEILI
AURINKOISELLA SAIMAALLA.
JUHLISSA **PALKITTIIN**
PITKÄÄN METSÄALALLA
PALVELLEITA TORNATORI-
LAISIA.

JUHLAPÄIVÄ HUIPENTUI
IMATRAN BIG BAND
-FESTIVAALEILLA
MUSIIKISTA JA YHDESSÄ-
OLOSTA NAUTTIEN.

2002-2012
10
VUOTTA • YEARS

**TORNATOR TOTEUTTAA
YRITYSVASTUUTAAN
KESKUSTELEMALLA AKTII-
VISESTI TÄRKEIDEN SI-
DOSRYHMIENSÄ KANSSA
TOIMINNASTAAN JA SEN
KEHITTÄMISESTÄ.**

KOKEMUKSIA 10-VUOTIAASTA TORNATORISTA

KAUPUNGINJOHTAJA
PERTTI LINTUNEN
IMATRA

TORNATOR – TÄRKEÄ IMATRALLE

– Tornator on osa historiaamme ja toivottavasti myös tulevaisuuttamme, kaupunginjohtaja Pertti Lintunen kuvaa kaupungin ja sen suurimpiin yhteisöveronmaksajiin kuuluvan yhtiön välistä suhdetta. Lintunen toteaa Tornatorin olevan todellinen toivekumppani kaupungille, sillä yhtiö on toiminoissaan vakaa ja ennustettava.

– Jokainen imatralainen tuntee Tornatorin ja tornatorilaisia. On hienoa, että yhtiön pääkonttori on kaupungissamme ja teemme kaikkemme säilyttääksemme pääkonttorin Imatralla. Yhteisöverojen ohella työpaikat ja taloudellinen toimeliaisuus ovat meille tärkeitä.

– Yhteistyö Tornatorin kanssa on sujunut aina hyvin. Vuosien varrella olemme mm. ostaneet Tornatorilta maa-alueita, joiden avulla olemme voineet kehittää kaupungille tärkeitä palveluita matkailuun ja liikuntaan liittyen. Matkailusta ja liikuntamatkailusta erilaisine aktiviteetteineen onkin kehitymässä Imatralla merkittävä elinkeino.

– Haluamme Imatrasta kaupungin, jossa on hyvä asua, elää, tehdä työtä ja vieraila. Tornator on ollut meille hyvä kumppani viedessämme tavoitteitamme eteenpäin.

OSTOJOHTAJA
ESA OJALA
STORA ENSO

ROMANIAN MAAJOHTAJA
ZOLTAN KOSY
TORNATOR

SERTIFIOINTI EDELLYTYS LIIKETOIMINNALLE

– Stora Enson puunhankinnan tehtävänä on varmistaa puuraaka-aineen riittävyys Suomen tehtailla kaikissa olosuhteissa. Puun riittävyyden ohella Stora Ensolle keskeisen tärkeitä tekijöitä ovat kestävän metsätalouden edistäminen sekä raaka-aineiden hyväksyttävyyys ja alkuperä.

– Stora Enso uusi syksyllä 2012 pitkän aikavälin puunhankinnan puitesopimuksen Tornatorin kanssa. Sopimuksessa määrittelemme puunhankinnan vuosittaiset vaihteluvälit, joten sopimus tuo kummallekin osapuolelle vakautta, varmuutta ja ennustettavuutta tulevaisuudesta.

– Metsäsertifiointi ja puun alkuperän varmistaminen ovat olleet jo pitkään edellytys menestykselle liiketoiminnalle globaaleilla tuotemarkkinoilla.

– Kuten Tornator, Stora Ensokin on sitoutunut aktiiviseen sidosryhmäkeskusteluun, joka luo perustan uskottavalle yritysvastuutyölle. Näemme myös Tornatorin vapaaehtoisen suojelutyön tärkeänä osana kestävän kehityksen mukaista metsätaloutta. Tornatorin yritysvastuullinen toiminta tukee täten Stora Enson omien yritysvastuutavoitteiden toteutumista.

TYÖSUOJELUASIAT PAINOPISTEENÄ

– Toimintojen läpinäkyvyys on Romaniassa erityisen tärkeää ja on hienoa, että olemme saaneet Tornatoriin toimintoja linjaavat vastuullisen liiketoiminnan ohjeet. Noudatamme kaikissa toimissamme suomalaista etiikkaa ja Tornatorin toimintatapoja, Tornatorin Romanian toiminnoista vastaava Zoltan Kosy kertoo.

– Toiminnoissamme korostuu työsuojelu sekä työturvallisuus. Metsänhoito- ja metsänparannustyöt Tornatorin metsissä tehdään alihankintana vakiintuneiden paikallisten kumppaneiden kanssa. Noin 80 prosenttia urakoitsijoista on pysyviä kumppaneita, jotka ovat valmiita kehittämään toimintaansa, osaamistaan ja välineitään kanssamme. Olemme järjestäneet kumppaneillemme mm. koulutusjaksoja työturvallisuuteen ja välineiden käyttöön liittyen Karelia-ammattikorkeakoulussa hyvin tuloksin.

– Etenemme pienin askelin, mutta määrätietoisesti ja pitkäjänteisesti. Uskon esimerkin voimaan: pienet positiiviset etenemiset ja selkeät tulokset puhuvat puolestaan. Tästä on hyvä jatkaa.

KANSAINVÄLISEN TALOUDEN HEIJASTELUT **VAIKUTTAVAT NOPEASTI METSÄSEKTORIIN** SUOMESSA.

TEOLLISUUDEN JA RAKENTAMISEN SUHDANNEODOTUKSET OVAT VAATIMATTOMAT SAMALLA KUN PALVELUYRITYSTEN NÄKYMÄT OVAT HEIKENTYNEET AIEMMISTÄ.

UUSIUTUVAN ENERGIAN TAVOITTEET LISÄÄMÄSSÄ PUU- BIOMASSAN KÄYTTÖÄ

Maailmantalouden vuonna 2011 alkanut taantuma syveni vuonna 2012 Suomessa lamaksi vaikka globaali talouskasvu olikin vielä kohtalaista. Kasvun painopiste oli erittäin vahvasti kehittyvillä markkinoilla, lähinnä Aasiassa ja Etelä-Amerikassa Euroopan talouskehityksen synkentyessä koko vuoden ajan. Useat EU-maat ovat taantumassa ja muissakin kasvu on hyvin hidasta. Euroopan keskuspankki on toimillaan lieventänyt paineita valtiolainamarkkinoilla. Tukitoimista huolimatta yritysten ja kuluttajien luottamus oli selvässä laskussa.

Suomen kauppataaseen alijäämä jatkoi kasvuaan ja oli 3,3 (3,1) miljardia euroa. Useat alat ovat ongelmissa heikon kysynnän vuoksi. Yhä jatkuva ja kärjistyvä euromaiden velkakriisi vaikeuttaa Euroopan talouskasvua ja hidastaa kansantalouksien kasvua. Taantumaa edeltävä tuotantotasoo ennustetaan saavutettavan aikaisintaan vuonna 2015.

Suomalainen metsäteollisuus on voimakkaan vientivetoista ja kansainvälisen talouden heijastelut vaikuttavat nopeasti metsäsektoriin Suomessa. Metsäteollisuus jatkoi etenkin selluteollisuuden rakennejärjestelyjään niin Suomessa kuin Euroopassa tavoitteenaan alenevaa kysyntää aiempaa paremmin vastaava tuotantokapasiteetti.

ENERGIASEKTORISTA PUUBIOMASSAN KÄYTTÄJÄ

Suomen elinkeinoelämän suhdannenäkymät ovat heikentyneet merkittävästi. Teollisuuden ja rakentamisen suhdanneodotukset ovat hyvin vaatimattomat, mutta myös palveluyritysten näkymät ovat heikenneet aiemmista. Teollisuuden ja rakentamisen tuotannon arvioidaan supistuvan vuonna 2013 ja palvelualalla myynnin lisäys jää hitaaksi. Työvoiman määrän arvioidaan laskevan kaikilla päätoimialoilla.

Metsäteollisuus on edelleen ylivoimaisesti merkittävin puun ostaja, mutta energiasektorin osuus voi kuitenkin kasvaa. Elinkeinoelämän Keskusliitto EK:n investointiedustelun mukaan metsäteollisuuden investoinnit ovat vähentyneet, kun taas energiahuollon investoinnit ovat kokonaisuutena noussemassa 2013 nelinkertaisiksi metsäteollisuuden investointeihin verrattuina. Osa näistä kohdistuu mm. sähkön ja lämmön yhteistuotantolaitosten uusimiseen niin, että niissä pystytään hyödyntämään entistä enemmän puuta turpeen tai fossiilisten polttoaineiden sijasta.

Puun käyttöä voi lähivuosina lisätä merkittävästikin sen käyttö uusiutuvana energiamuotona sähkön- ja/tai lämmöntuotannossa. Puubiomassan energiakäytön arvellaan kasvavan Euroopassa keskimäärin 4,2 prosenttia vuodesta 2010 vuoteen 2020 hiilidioksidin päästövähennystavoitteiden seurauksena. Niin Suomessa kuin muissa EU-maissa on asetettu sitovat maakohtaiset uusiutuvan energian tavoitteet, Suomessa 38 prosenttia energian kokonaiskäytöstä. Suomen uusiutuvan energian tavoite nojaa pitkälti puubiomassan tehostuneeseen energiakäyttöön.

METSÄLAKIA UUDISTETAAN

Metsälakia uudistanut työryhmä sai työnsä valmiiksi kesällä. Uudistamisella tavoitellaan tasapuolisesti taloudellista, ekologista ja sosiaalisesti kestävä metsien hoitoa ja käyttöä. Työryhmä esittääkin metsälakiin merkittäviä sisällöllisiä muutoksia, joilla annetaan metsänomistajille nykyistä paremmat mahdollisuudet omien tavoitteidensa mukaiseen metsänhoitoon, selkeytetään säännöksiä ja tehostetaan viranomaistoimintaa. Lain avulla halutaan tasapaino metsien talouskäytön ja luonnon monimuotoisuuden säilymistä turvaavien rajoitteiden välille.

**METSÄTEOLLISUUS ON
EDELLEEN YLIVOIMAI-
SESTI MERKITTÄVIN
PUUN OSTAJA, MUTTA
ENERGIASEKTORI VOI LISÄ-
TÄ PUUN KÄYTTÖÄÄN.**

Lakiuudistuksen tavoitteena on myös esimerkiksi riistanhoidon ja luonnon monimuotoisuuden näkökulmien huomioiminen metsänkäsitteilymenetelmissä.

Maa- ja metsätalousministeriö on aloittanut hallitusohjelman mukaisesti metsäpoliittisen selonteon valmistelun. Tavoitteena on antaa eduskunnalle vuoden 2013 aikana ehdotus siitä, miten metsiä käytetään yhteiskunnan hyvinvoinnin parantamiseksi. Selonteossa on sekä pitkän aikavälin visioita ja päämääriä metsien käytölle että ehdotuksia keskeisistä toimenpiteistä. Selontekoon liitetään myös ehdotukset Kansallinen metsäohjelma 2015:n tarkistamisesta.

TASAISTA JA VAKAATA PUUKAUPPAA

Puukauppaa käytiin koko vuoden ajan tasaisesti ja hintataso pysytteli vakaana läpi vuoden. Vuoden käynnistyessä puumarkkinoille tuli runsaasti puuta vuodenvaihteen 2011–2012 myrskyn seurauksena. Hyvät korjuuolosuhteet pitivät puukaupan vireänä kesään asti. Runsassateisen kesän jälkeen puukauppa käynnistyi edellisiä vuosia hitaammin ja loppuvuosi jäi puukauppojen osalta vaisuhkoksi. Puukaupan ennustetaan pysyttelevän vakaahkona myös lähitulevaisuudessa eikä hintatasoon odoteta suuria muutoksia.

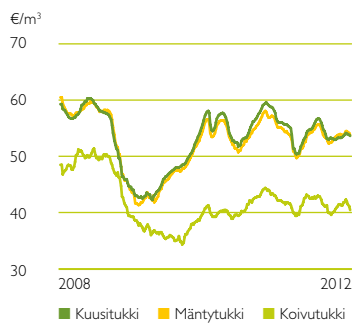
METSÄLAIN UUDISTAMISELLA HALUTAAN EDISTÄÄ METSIEN TALOUDELLISESTI, EKOLOGISESTI JA SOSIAALISESTI KESTÄVÄÄ KÄYTTÖÄ.

Puuta ostettiin Suomessa kaikkiaan 34 miljoonaa kuutiometriä, 11 prosenttia edellisvuotta enemmän. Tukkien ostomäärä kasvoi 16 ja kuitupuun 8 prosenttia edellisvuodesta. Tukkeja ostettiin yhteensä 11,9 ja kuitupuuta 15,2 miljoonaa kuutiometriä. Kantohinnat laskivat 2–7 prosenttia

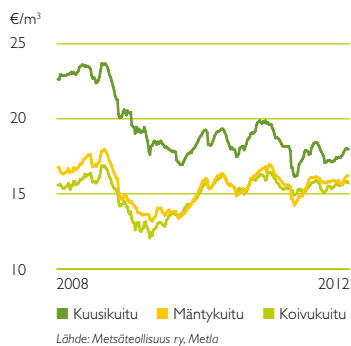
edellisvuodesta: mäntytukin hinta laski 3, kuusitukin 5 ja koivutukin 2 prosenttia. Mänty- ja koivukuidun hinta laski 2–3 prosenttia ja kuusikuidun 7 prosenttia.

Tukkipuun kantohinnat Suomessa

4 viikon liukuva keskiarvo

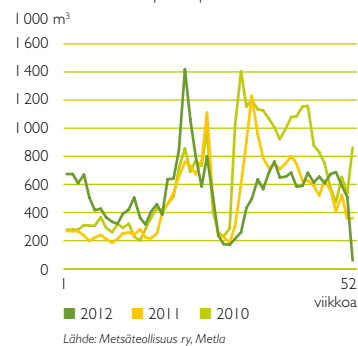

Kuitupuun kantohinnat Suomessa

Puun ostomäärät yksityismetsistä

Metsäteollisuus ry:n jäsenet
Kattaa 85 % kaikista puukaupoista Suomessa

**METSÄOMAISUUDEN
MAANTIETEELLINEN
HAJAUTTAMINEN
ON OSA RISKIEN-
HALLINTAA.**

TASAISELLA TOIMINNALLA ENNÄTYSTULOKSIIN

Tornatorin liikevaihto nousi jälleen uuteen ennätykseen. Sateisesta vuodesta huolimatta puunluovutuksen määrät kasvoivat. Loppuvuodesta Tornator sopi puubiomassan toimituksesta Joensuuhun rakennettavalle bioöljylaitokselle.

Tornatorin liikevaihto oli 82,9 (77,7) miljoonaa euroa. Puun luovutus oli kaikkiaan noin 2,6 (2,4) miljoonaa kuutiometriä, 73,4 (65,1) miljoonaa euroa. Maanmyyntitulojen osuus oli 9,1 miljoonaa euroa (12,6).

Tornatorin tavoitteena on optimoida pitkän aikavälin tuotavuus. Tämä varmistetaan oikea-aikaisilla metsänhoitotöillä ja luovuttamalla puuta tasaisesti kestävä hakuus suunnitteen mukaisesti. Tornatorin Suomen metsien hakkuumäärät perustuvat 2,4 miljoonan kuutiometrin kestävä hakuus suunnitteeseen. Puuston kasvu on vuodessa 2,7 miljoonaa kuutiometriä, joten puuvaranto kasvaa vuosittain.

Tornatorilla on metsämaata Suomessa noin 595 000 hehtaaria, Virossa 20 000 hehtaaria ja Romaniassa 12 000 hehtaaria.

Joulukuussa Tornator sopi Joensuuhun rakennettavan bioöljylaitoksen raaka-ainetoimituksista. Bioöljlyn raaka-aineena käytetään metsähaketta sekä muuta puubiomassaa. Laitoksen suunnitellaan käynnistyvän vuonna 2014. Bioöljylaitoksen raaka-aineen hankintaan, tuotantolaitokselle sekä logistiikkaan arvioidaan syntyvän kaikkiaan noin 60–70 työpaikkaa Joensuun seudulle.

ASIAKKAIDEN TARPEET HUOMIOON LEIMIKONSUUNNITTELUSSA

Leimikonsuunnittelun määrät pysyttelivät edellisvuosien tasolla. Tarjottujen leimikoiden rakenne ja puumarkkinoiden kysyntätilanne kohtasivat ja Tornator pystyi hyvin täyttämään myyntisopimuksensa. Vuoden aikana neuvoteltiin puukaupan puitesopimus Stora Enso Oyj:n kanssa ulottumaan aina vuoteen 2020.

Leimikonsuunnittelussa asiakkaiden tarpeet otettiin huomioon aiempaa tarkemmin. Samalla puun arvo pystytään hyödyntämään täysimääräisesti ohjaamalla puu eniten lisäarvoa tarjoavaan käyttöön. Onnistuneen leimikonsuunnittelun avulla saadaan puumäärän tuottoarvoa korotettua.

Puun hyvää luovutustilannetta haasteellisen kosteana korjuuvuonna edesauttoivat Tornatorin tekemät investoinnit metsäteihin. Puu saatiin kulkemaan metsästä eteenpäin.

TAIMIKONHOITOTYÖT PAINOISTEENÄ

Metsänhoitotöihin Tornator käytti kaikkiaan 11,8 (10,8) miljoonaa euroa, joista Suomessa 10,7 (10,2) Virossa 0,2 (0,1) ja Romaniassa 0,8 (0,5) miljoonaa euroa. Metsänhoitotöiden painopiste oli taimikonhoitotöissä, tavoitteena taimikon tehokas varhaishoito. Sen avulla taataan taimikon nopea alkukehitys.

Metsien uudistamista tehtiin 4 200 (4 700) hehtaarilla, taimikonhoitoa 5 700 (6 600) hehtaarilla ja harvennushakkuita 23 740 (22 000) hehtaarilla. Yrittäjäresurssien käyttö metsänhoitotöihin oli lievässä kasvussa, 2,9 (2,4) miljoonaa euroa.

SUHDANNEVAIKUTTI TONTTIMYYNTIIN

Tornatorin kokonaistavoitteet maa-alueiden hyödyntämisessä toteutuivat. Rantatonttien myynti väheni selvästi edellisvuodesta. Suhdanteiden ohella hiljaiseen myyntiin vaikutti Saimaan rantatonttien vähäisyys. Muu maanmyynti sen sijaan ylitti asetetut tavoitteet.

**TORNATOR TUO MARKKI-
NOILLE TONTTEJA ERI
PUOLILTA SUOMEA.
TONTTIEN KYSYNTÄ
KESKITTYY EDELLEEN
SAIMAAN ALUEELLE.**

Tontteja myytiin 100 (124) kappaletta, yhteensä 3,0 (6,1) miljoonalla eurolla. Tontin keskihinta oli 30 000 (49 000) euroa, selvästi edellisvuotta alempi. Tonttien kysyntä kohdistuu vahvasti Saimaan alueelle, jonka tonttivaranto on jo vähissä. Tornatorin tontit painottuvat Etelä-Savon ja Etelä-Karjalan pienemmille järville ja pohjoisemmaksi, Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan alueille. Markkinoilla on runsaasti tontteja näiltä alueilta, mikä pitää hintatasoa alhaisena.

Metsätalousmaata Tornator hankki Suomesta noin 500 hehtaaria. Ostoissa painotettiin runsaspuustoisia, hyvillä kasvu-paikoilla olevia ja yhtiön kiinteistörakenteeseen sopivia maita. Virola metsätalousmaata hankittiin noin 5 000 hehtaaria.

Edellisvuonna aloitettu Pohjois-Suomen metsätilojen omis-tuksen keskittämiseen tähtäävä metsäalojen myyntihanke jatkui. Vuoden aikana Pohjois-Suomesta myytiin kaikkiaan 24 tilaa tai määräalaa, yhteensä noin 2 600 hehtaaria. Myytäviä metsäaloja järjesteltiin kysyntää vastaaviksi aiempaa pie-nemmiksi kokonaisuuksiksi. Myyntiä jatketaan vuonna 2013.

Tornator markkinoi maa-alueitaan pääsääntöisesti yhtiön omien internet-sivujen välityksellä. Sivujen tunnettuisuutta edistettiin pääkaupunkiseudulle ja Itä-Suomeen kohdennetulla TV-kampanjalla sekä uusilla tienvarsimainoksilla.

Tonttien ja Pohjois-Suomen metsätilojen lisäksi Tornator myi muita maa-alueita virkistysaluekäyttöön ja luonnon-suojeluun.

Maa-ainesten myyntituottoja sekä metsästysoikeuksien ja muiden maa-alueiden vuokratuottoja saatiin kaikkiaan noin 1,5 (1,6) miljoonaa euroa.

Tornatorilla on useita voimassa olevia maanvuokrasopimuksia tuulivoimayhtiöiden kanssa. Ensimmäiset tuulivoimalat yhtiön maille nousevat alkuvuodesta 2013. Yhtiö on lisäksi selvittämässä mahdollisuuksia osallistua tuulivoimahankkeiden kehitystyöhön ja edistää näin hankkeita maa-alueillaan. Tavoitteena on saada tuulivoiman vuokratuloista merkittävä lisätulonlähde vuoteen 2020 mennessä.

LASERKEILAUS TEHOSTAA LEIMIKONSUUNNITTELUA

Tornatorin toiminnanohjausjärjestelmän kehittämistä jatkettiin. Talousseurannan sekä kiinteistö- ja tonttimyynnin toiminnallisuudet otetaan käyttöön alkuvuodesta 2013.

Metsävarantojen kartoitukseen yhtiö on tuomassa laserkeilaustekniikkaa, jonka avulla tehostetaan toimenpidesuunnittelua. Laserkeilauksen avulla saadaan tarkka tieto puuston pituudesta ja metsiköiden kuvion rajoista. Tietojen perusteella tuotetaan leimikkoaihoita, jotka tarkastetaan maastokäynnillä ennen toimeksiantoja. Keilaustiedot suuntaavat leimikonsuunnittelua kiireellisimmille alueille, joissa on hakattavaa.

**TORNATORIN PALVELUK-
SESSA ON PARISENSA-
TAA HENKILÖÄ, JOISTA
VALTAOSA SUOMESSA JA
METSÄNHOITOTÖISSÄ.
OMAN VÄEN LISÄKSI TOR-
NATOR TYÖLLISTÄÄ ULKO-
PUOLISIA METSÄPALVELU-
YRITTÄJIÄ.**

2002-2012
10
VUOTTA • YEARS

HENKILÖSTÖ

TÖITÄ

SUUNNITELMIEN

MUKAISESTI

Henkilöstön määrä kasvoi edellisvuodesta. Yhtiö myös osti palveluita metsäpalveluyrittäjiltä aiempia vuosia enemmän

Tornator Timberland -konsernin palveluksessa oli keskimäärin 211 (197) henkilöä. Suurin osa henkilöstöstä, 177 (176) henkilöä, työskenteli Suomessa, minkä lisäksi Romaniassa työskenteli 31 (18) ja Virossa 3 (2) henkilöä. Naisia Tornatorin palveluksessa on 19 (16), joista metsureina 2. Henkilöstön keski-ikä vuoden lopussa oli 50,2 (50,3) vuotta.

Vuoden aikana 5 (8) tornatorlaista siirtyi eläkkeelle, näistä 2 (2) sairaus- tai työkyvyttömyyseläkkeelle. Yhtiöön palkattiin vuoden alussa metsäoperaatioiden liiketoimintajohtaja. Metsänhoitotehtäviin palkattiin 6 (6) uutta henkilöä. Tornator kiinnosti työpaikkana myös tulevia metsäammattilaisia, sillä

yhtiö vastaanotti yli 100 harjoittelupaikkahakemusta, joiden perusteella 17 henkilöä valittiin harjoittelujaksolle.

KONEELLISET METSÄNHOITOTYÖT PALVELUNTARJOAJILTA

Valtaosa henkilöstöstä työskentelee metsänhoitotöissä, palveluksessa on 115 metsuria ja 62 toimihenkilöä. Oman henkilöstön lisäksi käytetään metsäpalveluyrittäjiä etenkin alueilla, joilta ammattitaitoisen työvoiman saatavuus on rajallista. Metsänhoitotöiden painopiste oli tehokkaaksi ja toimivaksi havaitussa taimikon varhaisoidossa. Tornator ostaa lisäksi kaikki metsänhoitotöihin, kuten istutukseen, ojitukseen ja maanmuokkaukseen, liittyvät konetyöt metsäpalveluyrittäjiltä.

Ulkopuolisilla metsäpalveluyrittäjillä teetetyn työn osuus on ollut lievässä nousussa. Ulkopuolisen työn osuus oli metsänviljelytöistä 61 (52) prosenttia ja kaikista taimikonhoitotöistä 28 (25) prosenttia. Tornatorilla on 127 sopimusurakoitsijaa. Koneistutuksen osuus kaikesta istutuksesta on noin 20 prosenttia.

TORNATORISSA VASTUULISEN LIIKETOIMINNAN PERIAATTEET OHJAAVAT KAIKKEA TOIMINTAA.

KUVASSA TORNATORIN VIRON MAAJOHTAJA RIIDO ROSIN (VAS.) YHDESSÄ MATTI KUUSISTON, BRIT HALLIMÄEN JA TÖNIS TÖNISSONIN KANSSA.

TYÖHYVINVOINNIN PILOTTIPROJEKTI KÄYNNISTYI

Työturvallisuus pysyi hyvänä, lieviä työtapaturmia sattui vuoden aikana ainoastaan 9 (11). Työtapaturmista aiheutui yhteensä 44 (81) poissaolopäivää. Hyvä työturvallisuustilanne kertoo henkilöstön kokeneisuudesta sekä oikeasta asenteesta työhön ja työturvallisuuteen. Henkilöstölle annetaan jatkuvasti koulutusta uusista työmenetelmistä ja opastetaan turvavälineiden oikeaan käyttöön. Yhtiössä järjestettiin henkilöstön työhyvinvointipäiviä elo–syyskuussa.

Tornatorissa on haettu keinoja kannustaa henkilöstöä työhyvinvoinnin ylläpitämiseen ja ehkäistä ennalta työssä jaksamiseen liittyviä ongelmia. Syksyllä Tornatorissa käynnistettiin kokeilujakso, johon osallistuu 11 kokeiluun ilmoittautunutta toimihenkilöä ja 4 metsuria. Tavoitteena on tavanomaisen kuntoutusjakson asemesta antaa henkilökohtaista ohjausta liikkumiseen, ravintoon ja elämänhallintaan liittyen ja seurata osallistujien etenemistä useiden kuukausien ajan sekä etäval-

HENKILÖSTÖLLE JA ALI-
URAKOITSJOILLE ANNE-
TAAN JATKUVASTI **KOU-
LUTUSTA OIKEISTA
TYÖMENETELMISTÄ**
JA OPASTETAAN TYÖTUR-
VALLISUUSVÄLINEIDEN
OIKEAAN KÄYTTÖÖN.

ZOLTAN KOSY, TORNATORIN ROMANIAN MAAJOHTAJA

mennuksena että yhteisissä tapaamisissa. Kokeilun jatkosta päätetään kokeilujaksosta saatavien kokemusten perusteella. Osallistujilta saadut väliaikakommentit ovat olleet positiivisia: henkilökohtainen ohjaus ja valmentajan mukanaolo on koettu kannustavaksi.

VASTUULLISEN LIIKETOIMINNAN PERIAATTEET OHJAAVAT TOIMIA

Tornatorin toimintaa ohjaavat vastuullisen liiketoiminnan periaatteet (Code of Conduct). Ne antavat ohjeet erilaisia tilanteita varten niin koti- kuin ulkomailla toimittaessa.

Edellisvuosien tapaan metsurit olivat lomautettuina talvi-kuukaudet. Tornatorin metsänhoitohenkilöstö voi lyhentää lomautusjaksoa tallettamalla kesäajan työtunteja nk. työaika-pankkiin talvilomautuksen varalle.

TORNATOR KÄY JATKUVASTI **SIDOSRYHMIENSÄ KANSSA KESKUSTELU- JA** ERI METSÄKOHTEIDEN SUOJELU- JA RAUHOITUSTARPEISTA.

TORNATOR **TOTEUTTI** ERILAISIA **SUOJELU-TOIMENPITEITÄ** PERUSTETUIILLA LUONNONSUOJELUALUEILLA.

USEITA UUSIA SUOJELUALUEITA TORNATORIN METSIIN

Tornator jatkoi uusien suojelu-alueiden kartoittamista ja perusti kertomusvuonna 24 suojelualuetta yhteensä 1 037 hehtaarin alueelle. Uusia METSO-suojeluohjelman mukaisia vapaaehtoisia suojelualueita perustettiin 6, yhteensä 397 hehtaarin alueelle. Muita suojelu-alueita perustettiin 18 kappaletta kaikkiaan 640 hehtaarin alueelle.

Tornatorin metsiä kartoitettiin vuonna 2009 tavoitteena löytää METSO-suojeluohjelmiin soveltuvia alueita. Jo so- vittujen suojelualueiden lisäksi Tornatorilla on avoinna sa- tojen hehtaarien suojelualue-ehdotukset, jotka odottavat

viranomaispäätöksiä ja rahoitusta. Tornatorin metsäalueet toteuttavat hyvin asetettuja suojelutavoitteita, sillä alueet ovat ekologisesti monimuotoisia, niiltä löytyy erilaisia suo- jeluarvoja ja ne ovat kooltaan suurempia kuin viranomaisille keskimäärin tulevat esitykset.

YLI 1 000 HEHTAARIA UUSIA SUOJELUALUEITA

METSO-suojelualueita perustettiin Pudasjärvelle, Kuhmoon, Kuopioon sekä Joensuun ja Lieksan alueille. Suojelualueet käsittävät monimuotoista kangasmetsää ja vesistöjen ranta- vyöhykkeitä, kalliometsää, runsaspuustoisia soita sekä liito- oravan elinalueita.

Muista suojelualueista merkittäviä olivat Etelä-Savoon Juvalle, Mikkeliin, Puumalaan ja Savonlinnaan perustetut 280 hehtaarin luonnonsuojelualueet sekä noin 300 hehtaarin luonnonsuojelualueet Pohjois-Karjalassa Ilomantsin, Juuan, Nurmeksien ja Lieksan alueille.

Tornatorin hakkuusuunnitelmat herättivät kertomus- vuonna jälleen mielenkiintoa. Sidosryhmien kanssa on käy- ty keskustelua ja etsitty yhteisiä näkemyksiä eri kohteiden suojelu- ja rauhoitustarpeista.

TORNATORIN HENKILÖSTÖÄ ON **OPASTETTU TUNNISTAMAAN VESILAIN TARKOITTAMAT KOHTEET.**

VESILAIN UUDISTUMINEN YMPÄRISTÖ-KOULUTUKSEN PAINOPISTEENÄ

Vesilain uudistus tuli voimaan 1.1.2012. Uudistuksen tarkoituksena on turvata vesivarojen ja vesiympäristön ekologisesti, taloudellisesti ja yhteiskunnallisesti kestävä käyttö, ehkäistä käytöstä koituvia haittoja ja parantaa vesiympäristön tilaa.

Lakimuutos on edellyttänyt henkilöstön kouluttamista uudistuneeseen lainsäädäntöön, niin että metsänhoitotoimenpiteet toteutetaan lainsäädännön edellyttämällä tavalla, maastossa havaitaan vesilain tarkoittamat kohteet, kuten luonnontilaiset uomat, ja tunnistetaan erillistä toimenpidelupaa vaativat kohteet. Koulutusta on annettu henkilöstölle esimerkiksi toimihenkilöpäivillä sekä osallistumalla viranomaisten järjestämiin koulutustilaisuuksiin.

Vuoden aikana Tornator toteutti erilaisia suojelutoimenpiteitä jo perustetuilla luonnonsuojelualueilla. Pohjanlahden rannikolla Lumijoen ja Olhavan välillä niitettiin merenrantaniittyjä lintujen pesimäalueiksi ja uhanalaisten kasvien kasvupaikaksi. Työn Tornatorilta tilasi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus.

**TORNATOR PERUSTI
24 SUOJELUALUETTA
YHTEENSÄ 1 037 HEHTAA-
RIN ALUEELLE. 6 UUTTA
METSO-SUOJELUALUETTA
PERUSTETTIIN YHTEENSÄ
397 HEHTAARIN ALUEELLE.**

Tornator on mukana myös kertomusvuonna käynnistyneessä Saimaan Haapaveden vesiensuojeluhankkeessa. Sonkajärven Vehkasuo kunnostettiin lintukosteikoksi.

TORNATOR TURVAA LUONTOKOhteet

Tornatorissa on tehty 10 toimintavuoden aikana työtä luonnonsuojeluun liittyvien toimintatapojen, asenteiden ja työmenetelmien kehittämiseksi. Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion tekemien vuosittaisten selvitysten mukaan Tornator osaa turvata arvokkaat luontokohteet hyvin. Vesiensuojelussa on onnistuttu aiempia vuosia paremmin, mutta säästöpuuston huomioimisessa löytyi kehitettävää.

Selvitystä hyönteiskannan, etenkin kirjanpainajakuoriaisen, kehityksestä ja vaikutuksista jatkettiin. Kirjanpainajakuoriaisen leviämistä suojelualueilta talousmetsiin pyrittiin torjumaan mm. suoja-aluehakuilla luonnonsuojelualueiden ympärillä sekä feromoni-pyydyksillä. Jatkoselvitys toimenpide-ehdotuksineen valmistuu keväällä 2013.

HALLINTO

Omistus ja yhtiö rakenne Tornator Timberland -konserniin kuului vuonna 2012 Suomen emoyhtiön Tornator Oyj:n lisäksi Virossa Tornator Eesti Oü ja Romaniassa SC Tornator SRL. Kaikki kolme yhtiötä omistavat metsää ja harjoittavat operatiivista metsätaloutta.

Tornator Oyj:n omistajat ovat suomalaisia, pääosin institutionaalisia sijoittajia. Yhtiössä on 12 osakkeenomistajaa.

Hallinnointiperiaatteet Tornatorin hallinnosta vastaavat yhtiökokous, hallitus sekä toimitusjohtaja johtoryhmän avustuksella. Ulkomaisten tytäryhtiöiden hallitukset muodostuvat emoyhtiön johdon edustajista.

Yhtiökokous ja hallitus Tornator Oyj:n yhtiökokous on konsernin ylin päättävä elin, joka päättää sille osakeyhtiölaissa säädetyistä asioista. Yhtiökokous pidetään vuosittain viimeistään toukokuussa yhtiön hallituksen määräämänä päivänä.

Hallitukseen kuuluu 4–7 varsinaista jäsentä, jotka yhtiökokous valitsee vuodeksi kerrallaan. Yhtiökokous valitsee myös jokaiselle jäsenelle henkilökohtaisen varajäsenen.

Hallitus valvoo Tornatorin toimintaa ja johtamista sekä päättää merkittävistä yhtiön strategiaa, investointeja, organisaatiota ja rahoitusta koskevista asioista. Hallitus kokoontuu vähintään neljästi vuodessa. Vuonna 2012 hallitus kokoontui 9 kertaa.

Valiokunnat Tornatorissa toimii yksi valiokunta, Oversight Committee. Valiokunnan tehtävänä on valvoa yhtiön ja osakkaan välisiä merkittäviä sopimuksia.

Valiokunta toimii Tornatorin hallituksen alaisena. Hallitus valitsee valiokuntaan keskuudestaan 3 jäsentä vuodeksi kerrallaan. Valiokunta kokoontuu ja raportoi hallitukselle vähintään kahdesti vuodessa.

Toimitusjohtaja ja johtoryhmä Tornatorin hallitus nimitää toimitusjohtajan. Toimitusjohtaja on vastuussa yhtiön taloudellisesta tuloksesta ja liiketoimintojen sekä hallinnon järjestämisestä lakien ja hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtajan tehtäviin kuuluu antaa hallitukselle tietoa muun muassa yhtiön taloudellisesta tilanteesta ja liiketoimintaympäristössä tapahtuvista muutoksista. Toimitusjohtaja vastaa merkittävimpien asiakkaiden hoidosta.

Toimitusjohtajan tukena toimii johtoryhmä. Johtoryhmään kuului vuonna 2012 kuusi jäsentä. Toimitusjohtaja toimii johtoryhmän puheenjohtajana. Johtoryhmän tehtävänä on hallituksen määrittelemän strategian toteuttaminen käytännössä.

Johtoryhmä kokoontuu noin kuukauden välein sekä aina tarvittaessa. Johtoryhmä pitää osan kokouksistaan operatiivisten metsätaloustiimien kanssa, mikä edistää tiedonkulkua johdon ja kentän välillä. Vuonna 2012 johtoryhmä kokoontui 8 kertaa.

Operatiivinen toiminta Suomessa operatiivinen toiminta on jaettu alueellisesti 6 metsätaloustiimiin. Tiimien tehtävänä on toteuttaa yhtiön johdon kanssa yhdessä asetettujen strategisten päämäärien mukaiset tehtävät omilla maantieteellisillä alueillaan.

Ulkomailla paikallispäälliköt (Country Manager) vastaavat operatiivisen toiminnan järjestämisestä ja raportoinnista emoyhtiöön.

Palkat ja palkkiot Yhtiökokous päättää hallituksen palkkioista. Hallituksen puheenjohtajalle ja jäsenille maksetaan vuosipalkkio ja kokouspalkkio. Hallitus päättää toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten palkkioista. Toimitusjohtajalle ja

Tornator Timberland-konserni 1.1.2013	
12 osakkeenomistajaa	
Tornator Oyj	
Suomi 595 000 ha	
SC Tornator SRL	Tornator Eesti Oü
Romania 12 000 ha	Viro 20 000 ha

Tornator Oyj:n osakkeenomistajat	%
Stora Enso -konserni	41,0
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	13,1
OP-Henkivakuutus Oy	7,5
Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	7,5
Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Etera	6,3
OP-Eläkekassa	6,3
Muut osakkeenomistajat	18,3
Yhteensä	100,0

**VALTAOSA TORNATORIN
METSISTÄ ON EDELLEEN
SUOMESSA, VAIKKA YHTIÖ
ON VÄHITELLEN HANKKINUT
LISÄÄ METSÄMAATA MYÖS
VIROSTA JA ROMANIASTA.**

johtoryhmän jäsenille maksetaan kiinteä kuukausipalkka ja henkilökohtainen bonus. Johtoryhmä kuuluu lisäksi pitkän aikavälin rahapohjaisen kannustinjärjestelmän piiriin.

Tilintarkastajat Yhtiökokous valitsee käytettävän tilintarkastusyhteisön vuodeksi kerrallaan. Tornatorin tilintarkastajana toimii Deloitte & Touche Oy, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Jukka Vattulainen, joka on toiminut tehtävässä vuodesta 2011 lähtien.

Emoyhtiön tilintarkastajat vastaavat koko konsernin tilintarkastuksen suunnittelusta, koordinoinnista ja ohjauksesta. Tilintarkastussuunnitelma laaditaan vuosittain yhteistyössä konsernijohtoon kanssa. Tilintarkastajat raportoivat emoyhtiön hallitukselle vähintään kahdesti vuodessa.

Riskienhallinta Tornatorin riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa yhtiön pitkän aikavälin kannattava toiminta ja luoda mahdollisuuksia hallittuun riskinottoon valitun strategian puitteissa. Lähtökohtana on yhtiön kaikkien merkittävien riskien systemaattinen kartoitus ja analysointi, jotta yhtiö voi valita optimaaliset keinot riskien hallitsemiseksi.

Hallitus määrittelee yrityksen riskienhallinnan strategian ja vastaa riskienhallinnan tulosten ja toimenpiteiden seurannasta sekä riskienhallintaprosessin toimivuuden arvioinnista vuosittain. Johtoryhmä vastaa riskienhallinnan strategian toteutuksesta ja riskien toteutumisen seurannasta sekä tarvittavista riskienhallintatoimenpiteistä.

Tornatorin riskit on jaettu 3 pääluokkaan: strategiset riskit, operatiiviset riskit ja rahoitusriskit.

Strategiset riskit Tornator myy pääosan hakuuuoikeuksistaan yhdelle asiakkaalle. Tämä muodostaa luonnollisesti riskikokittymän, jonka hallintaan kiinnitetään erityistä huomiota.

Tornatorin metsäomaisuus Suomessa ▶

Metsätaloustiimit ▶

- 1. Pohjois-Suomi
- 3. Ylä-Savo
- 4. Kuopio
- 5. Joensuu
- 6. Lieksa
- 9. Saimaa

Suomi
595 000 ha

Viro
20 000 ha

Romania
12 000 ha

TORNATORIN METSÄT OVAT LÄHINNÄ ITÄ- JA POHJOIS-SUOMESSA. METSÄNHÖITOTÖITÄ TEKEE 6 ALUEELLISTA METSÄTALOUSTIIMIÄ.

Suomessa puun kysyntä on perinteisesti ylittänyt kotimaisen tarjonnan, mistä osoituksena on jo vuosia ollut merkittävä tuontipuun määrä. Yhtiö on luonut hyvät suhteet lukuisiin pieniin ja keskisuuriin puunjalostajiin ja lisäksi myös energiasektorin toimijoihin. Osa vuotuisesta myynnistä menee jo nyt muille kuin pääasiakkaalle.

Puun hinnan vaihtelu on yksi merkittävä riskitekijä Tornatorin tuloksen kannalta. Puun hinnan laskiessa Tornatorilla on tarvittaessa mahdollisuus hetkellisesti lisätä joko hakkuu-oikeuksien myyntimäärää ja/tai tonttien sekä metsäpalojen myyntiä. Tavoitteena on kuitenkin noudattaa kestävää hakkuusuunnitetta ja näin pyrkiä optimoimaan vuotuisia kassavirtoja pitkällä aikavälillä.

Puuraaka-aineen määrän ja laadun riskiä hallitaan pitkän aikavälin metsävarojen käytön suunnittelulla ja hakkuiden suuntaamisella metsien rakenteen ja ikäluokkakajauman mukaisesti. Suunnittelun tueksi Tornator hankkii säännöllisin väliajoin puolueettoman tutkimuksen yhtiön metsien rakenteesta ja laatii siihen perustuvan pitkän aikavälin hakkuusuunnitteen (>30 vuotta). Metsäntutkimuslaitoksen tuorein metsien inventointi ja sen pohjalta laadittu hakkuulaskelma ovat vuodelta 2011.

Nykyisten sertifiointikriteerien muutokset tai uuden sertifiointijärjestelmän käyttöön otto voivat vaikuttaa metsien käyttömahdollisuuksia heikentävästi ja aiheuttaa Tornatorille tulonmenetyksiä, ellei menetyksien täysimääräisestä korvaamisesta ole sovittu.

Tornator seuraa vallitsevaa taloussuhdannetta suunnitellessaan tonttimyynnin volyymiä. Tonttien myynnissä voidaan hyödyntää positiivista suhdannetta ja alhaista korkotasoa sekä yleistä kiinnostusta vapaa-ajan rakentamiseen. Suhdanteen heikentyminen saattaa vähentää lomarakennuspaikkojen kysyntää ja aiheuttaa väliaikaista tuottojen laskua.

Metsävarojen hyödyntämisessä ympäristöön kohdistuvia riskejä Tornator hallitsee ympäristölainsäädäntöä ja sertifiointikriteerejä noudattamalla. Riskit otetaan huomioon henkilöstön kouluttamisessa ja perehdyttämisessä sekä minimoidaan toiminnan hyvällä suunnittelulla ja toteuttamisen korkealla tasolla.

Riskinä voidaan pitää myös merkittäviä uusia lakisäädöksiä tai muita toimintaa rajoittavia tekijöitä. Riskien hallinnassa merkittävässä roolissa on yhteistyö viranomaisten ja erilaisten järjestöjen kanssa sekä esimerkiksi maakuntakaavoitukseen osallistuminen. Tornator noudattaa avointa tiedotuspolitiikkaa, jossa korostuu toiminnan kestävyys ja yhteiskuntavastuun toteuttaminen.

Ammattitaitoisen henkilöstön saaminen ja sitouttaminen on riski myös metsätaloudessa. Tornator on varautunut metsureiden eläköitymiseen sopimalla uusia yrittäjäsovimuksia ja lisäämällä koneellista työtä. Toimihenkilöiden osalta on tehty ennakoivaa rekrytointia, jotta eläköityvät ehtivät siirtää tietotaitonsa eteenpäin.

Tornatorin tavoitteena on jatkaa toiminnan laajentamista Suomen rajojen ulkopuolella maissa, joissa kasvumahdollisuudet todetaan kannattaviksi. Maantieteellinen laajentuminen on sekä positiivinen riskienhallintamenetelmä että riski. Laajenemisen riskejä hallitaan valitsemalla asiantuntevia kumppaneita ja luotettavia asiakkaita sekä tasapainottamalla pitkä- ja lyhytaikaisia puunmyyntisopimuksia.

Operatiiviset riskit Sisäisiä liiketoimintariskejä Tornator hallitsee toimivilla ja tilintarkastajien hyväksymillä prosesseilla. Laajentuminen ulkomaille hajauttaa riskejä omaisuuden ja toiminnan osalta. Luonnon katastrofit muodostavat riskin metsäomaisuudelle. Tornatorin osalta omistuksen koko ja toisaalta maantieteellinen laajuus toimivat luontaisena riskienhallintakeinona. Lisäksi yhtiöllä on Suomessa metsävuakuutus, joka on mitoitettu kattamaan erittäin suuren katastrofin tuhoja. Ulkomaille Tornator ei ole katsonut kannattavaksi vakuuttaa omistamiaan metsiä, sillä kohdemaissa ei ole tällä hetkellä toimivia metsävuakuutusmarkkinoita.

Rahoitusriskit Merkittävä lainapääoman osuus yhtiön taseessa muodostaa riskin, jonka hallintaan Tornator on erityisesti panostanut. Hyvät ja toimivat kanavat pääomamarkkinoille mahdollistavat lainojen onnistuneen uudelleenrahoituksen tulevaisuudessa. Yhtiö on hajauttanut varainhankinnan saatavuuteen ja ajankohtaan liittyviä riskejä laskemalla liikkeelle seitsemän vuoden joukkovelkakirjalainan viiden vuoden pankkilainan lisäksi. Markkinakoron muutoksiin yhtiö on varautunut koronvaihtosopimuksin ja tavallisin optioin. Korkosuojaus pienentää lainojen korkoriskiä ja samalla vähentää metsän käyvän arvon laskennassa käytetyn diskonttokoron vaihtelua, ja näin yhtiön arvon kehitys on ennustettavampaa. Likviditeetin hallinta perustuu ennakkomaksuihin ja ajantasaiseen kassasuunnitteluun. Käteisvarat on sijoitettu pankkitalletuksiin sekä lyhyen aikavälin likvideihin ja korkean luottoluokituksen korkorahastoihin.

Asiakasriskiä Tornator hallitsee myyntisopimuksiin perustuvilla ennakkomaksuilla.

HALLITUS

ESKO TORSTI

MIKKO KOIVUSALO

ERKKÖ RYYNÄNEN

JYRKI TAMMIVUORI

ELINA TOURUNEN

Esko Torsti

s. 1964, valtiotieteiden lisensiaatti

Puheenjohtaja 2010–

Jäsen 2003–2009

Ilmarinen, johtaja 2006–

Tausta:

Pohjola, sijoitusjohtaja 2001–2003 ja 2005–2006

Pohjola Omaisuudenhoito, toimitusjohtaja 2003–2005

Ilmarinen, korkosijoitusjohtaja 1998–2001

Skandinaviska Enskilda Banken, Suomen pääekonomisti 1996–1998

Muiden hallitusten jäsenyydet:

Desentum Oy, hallituksen puheenjohtaja

Fingrid Oyj, hallituksen jäsen

Sato Oyj, hallituksen jäsen

Mikko Koivusalo

s. 1961, kauppatieteiden maisteri

Varapuheenjohtaja 2010–

Jäsen 2006–2010

Varma, sijoitusjohtaja, pääomamarkkinat 2005–

Tausta:

Varma, pääomasijoitusjohtaja 1997–2005

Muiden hallitusten jäsenyydet:

Realia Group Oy, hallituksen jäsen

Jyrki Tammivuori

s. 1971, kauppatieteiden maisteri

Jäsen 2012–

Stora Enso Oyj, Senior Vice President and Group Treasurer 2008–

Tausta:

Stora Enso Oyj, Assistant Treasurer 2006–2008

Stora Enso Oyj, Vice President Risk Management/Treasury Desk (London, UK) 2003–2006

Stora Enso Oyj, Senior Manager / Treasury (Brussels, Belgium) 2000–2003

M-Real Oyj, Trading Manager 1999–2000

Sampo Bank Oyj, Treasury Sales: Assistant Vice President 1997–1999

Enso Oyj, Treasury Officer 1995–1997

Muiden hallitusten jäsenyydet:

Thiele Kaolin Company (USA), hallituksen jäsen

Erkkö Ryynänen

s. 1971, kauppatieteiden maisteri

Jäsen 2010–

OP-Eläkekassa ja OP-Eläkesäätiö, toimitusjohtaja 2010–

Tausta:

OP-Eläkekassa ja OP-Eläkesäätiö, sijoituspäällikkö 2009–2010

OPK Vakuutusyhteisöjen sijoitukset, sijoituspäällikkö 2000–2009

Muiden hallitusten jäsenyydet:

Suomen Metsäsijoitus Oy, hallituksen jäsen

OP-Rahastoyhtiö Oy, hallituksen jäsen

Porasto Oy, hallituksen jäsen

Eläkesäätiöyhdistys, hallituksen jäsen

Amplus Holding Oy, hallituksen jäsen

Probus Holding Oy, hallituksen jäsen

Elina Tourunen

s. 1980, kauppatieteiden maisteri

Jäsen 2011–

Etera, yritysrahoitusjohtaja 2010–

Tausta:

Etera, varainhoitaja 2009–2010

Ernst & Young Oy, Transaction Advisory Services, Manager 2005–2009

Muiden hallitusten jäsenyydet:

Futurice Oy, hallituksen jäsen

Anvia Oyj, hallintoneuvoston jäsen

Varajäsenet:

Jari Puhakka, Etera

Risto Autio, Varma

Jari Pussinen, Pohjola

Jari Suvanto, Stora Enso

Timo Kärkkäinen, Ilmarinen

Hallituksen jäsen Markus Rauramo jätti hallitustehtävän omasta pyynnöstään, ja hänen tilalleen valittiin varsinaiseksi jäseneksi Jyrki Tammivuori.

JOHTORYHMÄ

Antero Pasanen

s. 1951, metsänhoitaja

Metsänhoito- ja resurssipäällikkö 2005–

Tausta:

Tornator Oy, resurssipäällikkö 2002–2004

Stora Enso Oyj, resurssipäällikkö 2000–2002

Enso Oyj, Stora Enso Oyj, hankintapäällikkö 1988–1999

Enso-Gutzeit Oy, hankintametsänhoitaja 1977–1987

Enso-Gutzeit Oy, mh-päällikön apulainen 1975–1977

Antero Luhtio

S. 1957, Diplomi-insinööri

Maankäyttöpäällikkö 2011–

Tausta:

Metsähallitus, johtaja, Laatumaa-tulosalue 1998–2011

Metsähallitus, maankäyttöpäällikkö 1995–1998

Metsähallitus, maanmittausinsinööri 1990–1995

Maanmittauslaitos, apulaispiiri-insinööri 1988–1990

Maanmittauslaitos, maanmittausinsinööri 1983–1988

Tapio Suutarla

s. 1960, metsänhoitaja

Suunnittelu- ja kehitysjohtaja 2012–

Varatoimitusjohtaja 2002–

Tausta:

Tornator Oy, johtaja, suunnittelu ja metsäpalvelu 2002–2012

Stora Enso Oyj, suunnittelu- ja metsäpalvelupäällikkö 2000–2002

Enso Oyj, hankintapäällikkö 1997–2000

Enso-Gutzeit Oy, projektipäällikkö 1994–1997

Tehdaspuu Oy, metsänhoitaja 1986–1994

Arto J. Huurinainen

s. 1950, metsänhoitaja

Toimitusjohtaja 2002–

Tausta:

Stora Enso Oyj, resurssi- ja hallintojohtaja 1997–2002

Enso Oyj, aluejohtaja 1992–1996

Enso-Gutzeit Oy, sisäinen tarkastaja 1987–1991

Enso-Gutzeit Oy, hankintapäällikkö 1987

Plan Sell Oy, hankintapäällikkö 1982–1986

Metsähallitus, suunnittelu- ja kenttäpäällikkö 1974–1982

KUVASSA VASEMMALTA OIKEALLE **ANTERO PASANEN**, **ARTO J. HUURINAINEN**, **HENRIK NIEMINEN**, **ARI KARHAPÄÄ**, **ANTERO LUHTIO** JA **TAPIO SUUTARLA**.

Henrik Nieminen

s. 1970, kauppätieteiden maisteri, EMBA

Talous- ja rahoitusjohtaja

Varatoimitusjohtaja 2007–

Tausta:

Tornator Oy, talous- ja rahoitusjohtaja 2002–2006

Stora Enso Ab, projektijohtaja 2001–2002

Stora Enso Financial Services SA, rahoitusjohtaja 2000–2001

Enso Oyj, rahoituspäällikkö 1998–2000

Enso Oyj, laskenta-analyytikko 1997–1998

Ari Karhapää

s. 1967, metsätalousinsinööri

Liiketoimintajohtaja 2012–

Tausta:

Metsänomistajien liitto P-K, johtaja 2009–2011

Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Karjala, johtaja 2009–2011

Karjalan Metsätilat Oy LKV, toimitusjohtaja 2004–2009

Metsänhoitoyhdistys Raja-Karjala, johtaja 2004–2008

Metsänhoitoyhdistys Ylä-Karjala, johtaja 2002–2004

TILINPÄÄTÖS

YHTEENVETO KONSERNITILINPÄÄTÖKSESTÄ 2012

Tornator Timberland -konserni raportoi tilinpäätöslukunsa kansainvälisen tilinpäätösstandardin (IFRS) mukaisesti. Tunnusluvut on laskettu ilman biologisten hyödykkeiden (=metsä) ja korkojohdannaisten käyvän arvon muutosten vaikutusta tulokseen. Sama koskee vertailuvuoden lukuja.

Konsernin liikevaihto kasvoi 6,7 prosenttia vuonna 2012 ja oli 82,9 miljoonaa euroa (77,7). Liikevoitto ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta (=operatiivinen liikevoitto) oli 63,1 (65,2) miljoonaa euroa. Tilikauden voitto ilman biologisten hyödykkeiden ja korkojohdannaisten käyvän arvon muutosta oli 35,4 (35,7) miljoonaa euroa. Liikevoitto oli 76,1 (83,8) prosenttia liikevaihdosta ja tilikauden voitto 42,7 (45,9) prosenttia. Sijoitetun pääoman tuotto oli 7,1 (7,4) prosenttia ja oman pääoman tuotto 8,3 (8,6) prosenttia.

Liikevaihdosta 73,4 (65,0) miljoonaa euroa eli 88,5 prosenttia muodostui hakkuuoikeuksien myynnistä. Tonttien ja metsäpalstojen myynneistä kertyi liikevaihtoa 9,2 (12,6) miljoonaa euroa. Tilikauden muista tuotoista, 5,4 (10,6) miljoonaa euroa, merkittävimmät olivat valtion maksamat suojelualuekorvaukset 3,1 (8,5) miljoonaa euroa.

Tornator järjesteli uudelleen koko lainaportfolionsa marras-joulukuussa 2012. Järjestelyn lopputuloksena yhtiön pitkäaikainen rahoitus monipuolistui ja lainojen keskimaturiteetti piteni 6,3 (3,7) vuoteen. Tornator laski liikkeelle 250 miljoonan euron vakuudellisen joukkovelkakirjalainan, joka listattiin Helsingin pörssiin. Samassa yhteydessä Tornatorin yhtiömuoto muutettiin julkiseksi osakeyhtiöksi (Oyj). Joukkovelkakirjalainan maturiteetti on 7 vuotta ja kuponnikorko 3,125 prosenttia. Lainan vakuutena on osa yhtiön Suomen metsäomaisuudesta. Em. lainan lisäksi yhtiöllä on muuta

seniorilainaa 150 miljoonan euron syndikoitu pankkilaina (2017) ja 100 miljoonan euron syndikoitu pankkilainafasiliteetti (2017) sekä juniorilainaa 65 miljoonan euron debentuurilaina (2020).

Tilikauden pitkäaikaisten lainojen korkokulut olivat 16,1 (17,0) miljoonaa euroa. Konsernin omavaraisuusaste 31.12.2012 oli 40,1 (41,9) prosenttia.

Pitkäaikaisten lainojen uudelleenrahoituksen yhteydessä osa emoyhtiön korkosuojista ei enää ollut suojauslaskennan piirissä, minkä johdosta tehtiin kertaluonteinen korkojohdannaisten käyvän arvon alaskirjaus 45,0 miljoonaa euroa. Tämä laski tilikauden tulosta verovaikutusten jälkeen 34,0 miljoonaa euroa.

Biologisten hyödykkeiden käypää arvoa kohotti vuotuisen, ulkopuolisen arvioijan tekemä arvostuslaskelma. Muita metsän tasearvoon vaikuttavia tekijöitä olivat suoritettut hakkuut sekä metsämaiden ostot ja myynnit. Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutoksen tulosvaikutus oli 8,7 (25,4) miljoonaa euroa.

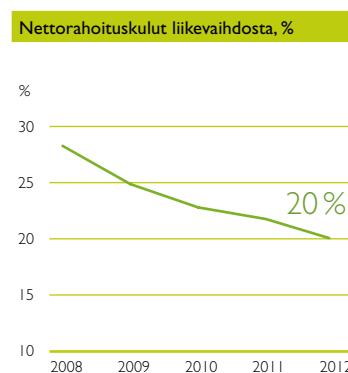
Yhtiö investoi teiden rakentamiseen, kunnostusajituksiin, IT-kehityshankkeisiin sekä lannoitukseen yhteensä noin 4,3 (4,3) miljoonaa euroa. Tornator myös osti uusia metsämaita Suomessa ja Virossa yhteensä noin 12,2 (14,3) miljoonalla eurolla.

Tornatorin hallitus esitti päätettäväksi kevään 2013 yhtiökokouksessa, että yhtiö jakaa omistajilleen osinkoina 4,60 (5,20) euroa osakkeelta eli yhteensä 23,0 (26,0) miljoonaa euroa.

Tornatorin palveluksessa oli tilikauden 2012 aikana keskimäärin 211 (197) henkilöä.

TORNATORIN RAHOITUS VUOSINA 2008–2012

Miljoonaa euroa	2008	2009	2010	2011	2012
Pitkäaikaiset joukkovelkakirjalainat	0	0	0	0	250,0
Pitkäaikaiset pankkilainat	400,6	394,7	377,5	366,4	144,1
Pitkäaikainen debentuurilaina	65,0	65,0	65,0	65,0	65,0
Pitkäaikaisten lainojen lyhytaik. osuus	7,0	12,0	12,0	12,0	4,5
Pitkäaikaiset lainat yhteensä	472,6	471,7	454,5	443,4	463,6
Nettorahoituskulut	22,8	17,5	17,9	18,2	61,3
Nettorahoituskulut ilman käyvän arvon muutoksia	21,7	17,0	15,8	16,5	16,3
Nettorahoituskulut ilman käyvän arvon muutoksia, % liikevaihdosta	28,3 %	24,7 %	22,4 %	21,3 %	19,6 %
Lainarahoituksen kustannus keskimäärin	4,6 %	3,6 %	3,5 %	3,7 %	3,5 %

KONSERNI- TULOSLASKELMA

Miljoonaa euroa	1.1–31.12. 2008	1.1–31.12. 2009	1.1–31.12. 2010	1.1–31.12. 2011	1.1–31.12. 2012
Liikevaihto	76,8	68,8	70,8	77,7	82,9
Liiketoiminnan muut tuotot	2,2	2,3	2,2	10,6	5,4
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	-0,9	-1,0	-1,2	-3,2	-1,8
Materiaalit ja palvelut	-8,9	-5,5	-7,5	-7,5	-8,8
Henkilöstökulut	-7,1	-6,5	-7,2	-7,2	-7,8
Poistot ja arvonalentumiset	-0,9	-0,9	-1,0	-1,2	-1,4
Liiketoiminnan muut kulut	-4,7	-3,4	-3,6	-4,1	-5,5
Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos	-18,1	17,3	37,9	25,4	8,7
Liikevoitto	38,4	71,3	90,4	90,5	71,8
Rahoitustuotot	0,9	0,1	0,4	0,6	-0,1
Rahoituskulut	-22,6	-17,1	-16,3	-17,1	-16,1
Johdannaisinstrumenttien käyvän arvon muutos	-1,1	-0,6	-2,1	-1,6	-45,0
Rahoituskulut (netto)	-22,8	-17,5	-17,9	-18,2	-61,3
Voitto ennen veroja	15,6	53,8	72,5	72,4	10,5
Tuloverot	-6,3	-9,6	-9,8	-12,9	-11,4
Laskennallisten verojen muutos	2,2	-4,5	-8,8	2,0	8,3
Tilikauden voitto	11,5	39,7	53,8	61,5	7,4

KONSERNI- TASE

Miljoonaa euroa	31.12.2008	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012
VARAT					
Pitkäaikaiset varat					
Aineettomat hyödykkeet	0,3	0,7	0,7	1,1	0,5
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	68,3	69,9	72,1	75,5	80,0
Biologiset hyödykkeet	855,7	876,4	916,9	950,9	969,2
Johdannaiset	0	0	0	0	0,0
	924,3	947,0	989,7	1 027,5	1 049,7
Lyhytaikaiset varat					
Vaihto-omaisuus	0,3	0,3	0,2	0,1	0,1
Myyntisaamiset ja muut saamiset	1,1	3,1	3,1	1,6	4,2
Muut rahoitusvarat	14,2	19,5	21,8	24,2	16,2
Rahavarat	18,4	21,6	20,3	7,4	34,8
	34,0	44,5	45,4	33,3	55,3
Varat yhteensä	958,3	991,5	1 035,1	1 060,8	1 105,0
OMA PÄÄOMA JA VELAT					
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma					
Osakepääoma	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
Muu oma pääoma	282,8	311,4	365,8	380,4	376,1
Oma pääoma yhteensä	332,8	361,4	415,8	430,4	426,1
Pitkäaikaiset velat					
Laskennalliset verovelat	112,6	115,9	129,5	117,4	115,0
Rahoitusvelat	465,6	454,7	442,5	431,4	457,8
Johdannaiset	11,3	17,3	0,9	44,0	65,7
Muut velat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	589,5	587,9	573,0	592,7	638,4
Lyhytaikaiset velat					
Rahoitusvelat	7,0	12,0	12,0	12,0	4,5
Johdannaiset	0,0	0,0	0,0	0,0	3,8
Ostovelat ja muut velat	29,0	30,2	34,3	25,7	32,1
	36,0	42,2	46,3	37,7	40,5
Velat yhteensä	625,5	630,1	619,3	630,4	678,9
Oma pääoma ja velat yhteensä	958,3	991,5	1 035,1	1 060,8	1 105,0

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

1 000 euroa	Liite	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Muuntoero	Käyvän arvon rahasto	Kertyneet voittovar	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2012	15	50 000,0	29 995,2	-5 631,7	-34 102,3	390 147,8	430 409,9
Virheen korjaus						597,6	597,6
Oikaistu oma pääoma 1.1.2012		50 000,0	29 995,2	-5 631,7	-34 102,3	390 745,4	431 006,6
Laaja tulos							
Tilikauden voitto						7 350,8	7 350,8
Muut laajan tuloksen erät (verojen jälkeen)							
Muuntoero	15,27			-1 303,5			-1 303,5
Myytävikissä olevat rahoitusvarat	13,27				278,9		278,9
Rahavirtojen suojaukset	10,27				14 764,6		14 764,6
Kauden laaja tulos		0,0	0,0	-1 303,5	15 043,5	7 350,8	21 090,8
Liiketoimet omistajien kanssa							
Osingonjako	28					-26 000,0	-26 000,0
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä		0,0	0,0	0,0	0,0	-26 000,0	-26 000,0
Oma pääoma 31.12.2012		50 000,0	29 995,2	-6 935,2	-19 058,8	372 096,2	426 097,4

1 000 euroa	Liite	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Muuntoero	Käyvän arvon rahasto	Kertyneet voittovar	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2011	15	50 000,00	29 995,20	-5 036,00	-2 708,40	343 595,40	415 846,10
Virheen korjaus						-1 437,60	-1 437,60
Oikaistu oma pääoma 1.1.2011		50 000,00	29 995,20	-5 036,00	-2 708,40	342 157,80	414 408,50
Laaja tulos							
Tilikauden voitto						61 491,00	61 491,00
Muut laajan tuloksen erät (verojen jälkeen)							
Muuntoero	15,27			-595,7			-595,7
Myytävikissä olevat rahoitusvarat	13,27				-92,3		-92,3
Rahavirtojen suojaukset	10,27				-31 301,50		-31 301,50
Kauden laaja tulos		0	0	-595,7	-31 393,90	61 491,00	29 501,40
Liiketoimet omistajien kanssa							
Osingonjako	28					-13 500,00	-13 500,00
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä		0	0	0	0	-13 500,00	-13 500,00
Oma pääoma 31.12.2011		50 000,00	29 995,20	-5 631,70	-34 102,30	390 148,80	430 409,90

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

Miljoonaa euroa	2008	2009	2010	2011	2012
Liiketoiminnan rahavirta					
Myyntistä saadut maksut	63,4	58,9	65,8	59,1	79,2
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustuotot	11,5	9,7	10,5	12,6	9,4
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	2,4	2,3	1,6	10,8	5,6
Maksut liiketoiminnan kuluista	-19,8	-16,9	-17,4	-19,8	-22,4
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	57,5	54,0	60,6	62,8	71,7
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-22,5	-16,9	-16,1	-16,7	-20,0
Saadut korot liiketoiminnasta	0,9	0,2	0,5	0,6	0,4
Saadut osingot liiketoiminnasta	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Maksetut välittömät verot	-4,0	-9,1	-11,2	-13,4	-13,0
Liiketoiminnan rahavirta	31,9	28,2	33,8	33,3	39,2
Investointien rahavirta					
Investoinnit biologisiin hyödykkeisiin	-43,8	-4,9	-3,8	-12,8	-10,8
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin, metsämaapohja	-5,4	-0,6	-0,5	-1,6	-1,3
Investoinnit muihin aineellisiin hyödykkeisiin	-2,9	-2,9	-2,9	-4,3	-4,1
Saamisten rahavirta	1,2	-4,5	-2,5	-2,5	8,5
Kurssierot	-3,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Investointien rahavirta	-54,0	-12,9	-9,7	-21,2	-7,7
Rahoituksen rahavirta					
Pitkäaikaisten lainojen nostot	36,0	0,0	0,0	0,5	395,5
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-7,0	-7,0	-12,1	-12,0	-366,0
Lyhytaikaisten lainojen nostot	0,0	0,0	0,0	0,0	4,5
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	0,0	0,0	0,0	0,0	-12,1
Maksetut osingot	-15,0	-5,0	-13,5	-13,5	-26,0
Rahoituksen rahavirta	14,0	-12,0	-25,6	-25,0	-4,1
Rahavarojen muutos	-8,1	3,3	-1,4	-12,9	27,4
Rahavarat tilikauden alussa	26,5	18,4	21,6	20,3	7,4
Rahavarat tilikauden lopussa	18,4	21,6	20,3	7,4	34,8

TALouden YHTEENVETO

Tornator Timberland -konserni raportoi kansainvälisen tilinpäätösstandardin (IFRS) mukaisesti.

Miljoonaa euroa	2008	2009	2010	2011	2012
Liikevaihto, milj. euroa	76,8	68,8	70,8	77,7	82,9
Liikevoitto, milj. euroa	38,4	71,3	90,4	90,5	71,8
Liikevoitto ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta, milj. euroa	56,5	54,0	52,5	65,2	63,1
Liikevoitto ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta, % liikevaihdosta	73,5	78,4	74,2	83,8	76,1
Tilikauden tulos, milj. euroa	11,5	39,7	53,8	61,5	7,4
Tilikauden tulos ilman käyvän arvon muutoksia, milj. euroa	25,7	27,3	27,3	35,7	35,4
Tilikauden tulos ilman käyvän arvon muutoksia, % liikevaihdosta	33,4	39,6	38,6	45,9	42,7
Oma pääoma, milj. euroa	332,8	361,4	415,8	430,4	426,1
Korolliset nettovelat, milj. euroa	439,9	425,6	412,4	411,7	411,3
Taseen loppusumma, milj. euroa	958,3	991,5	1 035,1	1 060,8	1 050,0
Sijoitetun pääoman tuotto ilman biol. hyöd. käyvän arvon muutosta, %	7,1	6,5	6,2	7,4	7,1
Oman pääoman tuotto ilman käyvän arvon muutoksia, %	8,2	7,5	6,8	8,6	8,3
Omavaraisuusaste, %	35,7	37,6	41,8	41,9	40,1
Maksetut osingot, €/osake	3,0	1,0	2,7	2,7	5,2
Osinkotuotto, %	4,5	1,4	3,2	3,1	6,1
Henkilöstö keskimäärin, henkeä	188	201	193	197	211
Henkilöstökulut, % liikevaihdosta	9,2	9,4	10,2	9,3	9,4
Investoinnit metsäomaisuus, milj. euroa	52,5	5,5	4,2	14,3	12,2
Investoinnit muut, milj. euroa	5,1	2,9	2,9	4,3	4,3
Hakkuuoikeuksien myynti, milj. kuutiometriä	1,9	2,0	2,4	2,0	2,5
Hakkuumäärä, milj. kuutiometriä	2,0	1,9	2,3	2,4	2,6
Metsäomaisuuden kirjanpitoarvo, milj. euroa	561,0	564,8	567,5	577,1	587,9
Metsäomaisuuden käypä arvo, milj. euroa	921,2	945,5	979,4	1 014,4	1 033,8
Maaomaisuuden bruttomyyntitulot, milj. euroa	11,5	9,7	10,5	12,6	9,2
RAHOITUS, milj. euroa					
Pitkäaikaiset joukkovelkakirjalainat	0	0	0	0	250,0
Pitkäaikaiset pankkilainat	400,6	394,7	377,5	366,4	144,1
Pitkäaikainen debentuurilaina	65,0	65,0	65,0	65,0	65,0
Pitkäaikaisten lainojen lyhytaik. osuus	7,0	12,0	12,0	12,0	4,5
Pitkäaikaiset lainat yhteensä	472,6	471,7	454,5	443,4	463,6
Nettorahoituskulut	22,8	17,5	17,9	18,2	61,3
Nettorahoituskulut ilman käyvän arvon muutoksia	21,7	17,0	15,8	16,5	16,3
Nettorahoituskulut ilman käyvän arvon muutoksia, % liikevaihdosta	28,3	24,7	22,4	21,3	19,6
Lainarahoituksen kustannus keskimäärin, %	4,6	3,6	3,5	3,7	3,5

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Oman pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Tilikauden voitto}}{\text{Oma pääoma}}$	× 100
Sijoitetun pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Liikevoitto} + \text{Korkotulot}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{Korottomat velat}}$	× 100
Osinkotuotto, %	=	$\frac{\text{Maksettu osinko}}{\text{Oma pääoma}}$	× 100
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{Saadut ennakot}}$	× 100

Toimitus: Tornator Oy ja Leena Manner Design Motor Oy
Ulkoasu ja taitto: Minna Haukkovaara Design3 Oy
Kuvat: Pekka Kiirala
Paino: Kirjapaino Uusimaa

